

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa

(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang

Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm

Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu

Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 18

QUYỂN THỨ 430

HỘI THỨ HAI

Phẩm

TRỜI ĐẾN

Thứ 34 -2

Bấy giờ, Thiên Đế Thích thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này làm sao giác biết ở thế giới Tam thiên đại thiên này và mười phương vô biên thế giới khác, có bao trời Bốn đại vương chúng cho đến trời Sắc cứu cánh, cùng bao nhiêu vô lượng có đại oai đức các rồng, dược-xoa, kiện-đạt-phược, a-tổ-lạc, yết-lộ-trà, khăn-nại-lạc, mặc-hô-lạc-già, người, phi người thấy đi đến chỗ ấy, xem lễ đọc tụng Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu do kia thơ tả, rồi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen, chấp tay quanh hữu vui mừng hộ niệm?

Bấy giờ, Phật bảo Thiên Đế Thích rằng: Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử thiện nữ nhân, nếu thấy chỗ an để Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thể có diệu quang minh, hoặc nghe chỗ ấy mùi thơm tho khác lạ, hoặc tiếng thiên nhạc. Phải biết bấy giờ có đại thần lực oai đức xí thịnh các thiên long thấy đi đến chỗ ấy, xem lễ đọc tụng Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu do kia thơ tả, rồi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen, chấp tay quanh hữu, vui mừng hộ niệm.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này tu hạnh thuần tịnh, trang nghiêm chỗ ấy, chăm lòng cúng dường kính điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thể. Phải biết bấy giờ có đại thần lực oai đức xí thịnh các thiên long thấy đi đến chỗ kia, xem lễ đọc tụng Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu do kia thơ tả, rồi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen, chấp tay quanh hữu, vui mừng hộ niệm.

Kiều Thi Ca! Tùy có đủ đại thần lực oai đức xí thịnh, các thiên long thấy như thể đi đến chỗ kia, trong đây có tà thần ác quỷ kinh sợ lui tan, không dám ở trụ. Do nhân duyên đây, các thiện nam tử, thiện nữ nhân này tâm liền rộng lớn, khởi hiểu tịnh thẳng, sở tu thiện nghiệp bội thêm tăng trưởng, ra làm việc gì đều không ngăn ngại.

Vì vậy nên, Kiều Thi Ca! Nếu kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu đây tùy để chỗ nào, cần nên chung quanh trừ bỏ uế vật, lau quét xoa trị, hương nước rải rưới, trái bày bảo tọa mà an để lên; đốt hương rải hoa, giăng treo màn lọng, bảo tràng phan linh xen lẫn trong ấy, các ngọc diệu trân kỳ quý lạ, y phục anh lạc, vàng bạc bảo khí, kỹ nhạc đèn sáng, các thứ tư lự ngũ sắc trang nghiêm chỗ ấy. Nếu năng cúng dường Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, bèn có vô lượng đủ đại thần lực oai đức xí thịnh các thiên long thấy đi đến chỗ kia xem lễ đọc tụng Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu do kia thơ tả, rồi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen, chấp tay quanh hữu, vui mừng hộ niệm.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này nếu năng cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu như thế, quyết định sẽ được thân tâm không mỗi, thân vui tâm vui, thân nhẹ tâm nhẹ, thân điều nhu tâm điều nhu, thân yên ổn tâm yên ổn, buộc tướng nghĩa Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Khi đêm ngủ nghỉ không có ác mộng, duy có thiện mộng, là thấy Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, thân sắc vàng chơn, đủ ba mươi hai tướng đại trượng phu, tám mươi tùy hảo viên mãn trang nghiêm, phóng đại quang minh soi khắp tất cả,

Thanh văn Bồ-tát vây quanh trước sau; thân ở giữa chúng, nghe Phật vì thuyết pháp tương ưng Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Lại nghe vì thuyết pháp tương ưng nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Bốn niệm trụ nói rộng cho đến mười tám pháp Phật bất cộng.

Lại nghe phân biệt nghĩa tương ưng Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Lại nghe phân biệt nghĩa tương ưng nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Bốn niệm trụ nói rộng cho đến mười tám pháp Phật bất cộng.

Lại nữa, ở trong mộng thấy cõi Bồ-đề, lượng nó cao rộng, các báu trang nghiêm. Có đại Bồ-tát tới cõi Bồ-đề, ngồi xếp bằng trên chân, hàng phục ma oán, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, quay xe diệu pháp độ vô lượng chúng.

Lại thấy vô lượng trăm ngàn trăm ức muôn ức Bồ-tát Ma-ha-tát luận nghị quyết trạch các môn pháp nghĩa rằng nên như vậy: Thành thực hữu tình nghiêm tịnh cõi Phật, tu hạnh Bồ-tát hàng phục ma quân, dứt hẳn thói quen chướng ngại, tới chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại còn mộng thấy mười phương vô lượng trăm ngàn trăm ức muôn ức Phật cũng nghe tiếng Phật

kia bảo rằng: Thế giới đó, danh Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đó, có bảy nhiều trăm ngàn trăm ức muôn ức Bồ-tát Ma-ha-tát, bảy nhiều trăm ngàn trăm ức muôn ức Thanh văn đệ tử cung kính vây quanh mà vì thuyết pháp.

Lại mộng thấy nữa, thấy mười phương vô lượng trăm ngàn trăm ức Phật vào Bát-niết-bàn. Mỗi mỗi Phật kia sau vào Niết-bàn đều có thí chủ vì cúng dường Thiết-lợi-la Phật nên dùng bảy báu, đều khởi dựng xây vô lượng trăm ngàn trăm ức muôn ức số các Bảo tháp.

Lại nơi các chỗ mỗi mỗi Bảo tháp đều đem vô lượng thượng diệu tràng hoa, hương xoa hương bột tẩy, y phục anh lạc, bảo tràng phan lọng, các ngọc diệu trân kỳ quý lạ, kỹ nhạc đèn sáng cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen, trải qua vô lượng kiếp.

Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này thấy tướng các loại thiện mộng như thế, hoặc ngủ hoặc thức thân tâm nhẹ nhàng an vui. Các thiên thần thấy ích cho kia tinh khí khiến cho tự giác thân thể nhẹ nhàng.

Do nhân duyên đây chẳng nhiều tham nhiễm uống ăn, thuốc chữa, y phục đồ nằm, với bốn cúng dường tâm kia nhẹ ít. Như sư Du-già vào định thẳng

diệu, do sức định ấy tươi nhuận thân tâm, từ định xuất rồi, tuy gặp thức ăn ngon mà nhẹ ít. Đây cũng như thế.

Vì có sao? Kiền Thi Ca! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này do thế giới Tam thiên đại thiên đây và vô biên thế giới khác, tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, Thanh văn, Bồ-tát, trời, rồng, dược-xoa, kiện-đạt-phước, a-tổ-lạc, yết-lộ-trà, khăn-nại-lạc, mặc-hô-lạc-già, người, phi người thấy là những kẻ đủ đại thần lực thắng oai đức từ bi hộ niệm, đem diệu tinh khí thấm rót vào thân tâm, khiến kia chí ý dũng mãnh thân thể sung thịnh vậy.

Kiền Thi Ca! Nếu các thiện nam tử thiện nữ nhân muốn được sở hữu công đức thắng lợi hiện tại như thế, nên phát tâm Nhất thiết trí trí, đem vô sở đắc làm phương tiện, đối kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu đây chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý, thơ tả giải nói, rộng khiến lưu bố.

Kiền Thi Ca! Nếu các thiện nam tử thiện nữ nhân, tuy đối kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu, chẳng năng lắng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý, rộng vì hữu tình tuyên nói lưu bố mà chỉ thơ tả, các báu trang nghiêm. Lại đem các phẩm thượng diệu tràng hoa, hương xoa hương bột thầy, y phục anh lạc, bảo

tràng phan lọng, các ngọc diêu trân kỳ quý lạ, kỹ nhạc đèn sáng, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen, cũng được công đức thắng lợi như trước đã nói. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này năng rộng lợi vui vô lượng vô biên các hữu tình vậy.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử thiện nữ nhân, đem tâm tương ưng Nhất thiết trí trí, dùng vô sở đắc làm phương tiện, đối kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu đây, chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý, rộng vì hữu tình tuyên nói lưu bố. Hoặc lại thơ tả các báu trau dồi. Lại đem các phẩm thượng diêu tràng hoa cho đến đèn sáng mà vì cúng dường, chỗ được nhóm phước vô lượng vô biên hơn hữu tình khác hết một đời sống, đem vô lượng món thượng diêu uống ăn, áo mặc, đồ nằm, thuốc men, của cải, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen mười phương thế giới tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác và chúng đệ tử.

Cũng hơn mười phương Phật và đệ tử sau vào Niết-bàn, có vì cúng dường Thiết-lợi-la nên dùng bảy báu khởi xây Bảo tháp cao rộng nghiêm đẹp. Lại đem vô lượng thiên diêu tràng hoa, cho đến đèn sáng hết một đời sống cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen.

**Vì có sao? Kiều Thi Ca! Mười phương chư Phật
và chúng đệ tử đều nhờ Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳ
sâu như thế mà xuất sanh vậy.**

HỘI THỨ HAI

Phẩm THIỆT-LỢI-LA Thứ 35

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Giả sử Phật Thiệt-lợi-la đầy rẫy châu Thiệm bộ đây lấy làm một phần, thơ tả Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu như thế lại làm một phần, trong hai phần đây, người lấy phần nào?

Thiên Đế Thích thưa: Bạch Thế Tôn! Ý tôi thà lấy Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu. Sở dĩ vì sao? Tôi đối chỗ chư Phật Thiệt-lợi-la chẳng phải chẳng tín thọ, chẳng phải chẳng vui mừng cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen. Những Kim Thân chư Phật và Thiệt-lợi-la đều nhân Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu như thế mà xuất sanh vậy, đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu như thế công đức thế lực sở huân tu vậy, nên mới được vì tất cả thế gian, trời, người, a-tổ-lạc thấy đem vô lượng thứ thượng diệu tràng hoa, cho đến đèn sáng cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen.

Khi ấy, Xá-lợi-tử bảo Thiên Đế Thích rằng: Kiều Thi Ca! Bát-nhã Ba-la-mật-đa vô sắc, vô kiến, vô đối, nhất tướng chỗ gọi vô tướng. Pháp vô tướng

đã chẳng thể lấy được, người lấy làm sao? Vì có sao?

Kiều Thi Ca! Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu không lấy không bỏ, không thêm không bớt, không nhóm không tan, không ích không tổn, không nhiễm không tịnh; chẳng đồng pháp chư Phật, chẳng đồng pháp Độc giác, chẳng đồng pháp A-la-hán, chẳng đồng pháp học, chẳng bỏ pháp dị sanh; chẳng đồng vô vi giới, chẳng bỏ hữu vi giới, chẳng đồng nội không cho đến vô tánh tự tánh không; chẳng đồng bốn niệm trụ, nói rộng cho đến nhất thiết tướng trí, chẳng bỏ pháp tạp nhiễm.

Khi ấy, Thiên Đế Thích bèn bảo cụ thọ Xá-lợi-tử rằng: Như vậy, như vậy. Thật như đã nói. Bạch Đại đức! Nếu như thật biết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu không lấy không bỏ, cho đến chẳng đồng nhất thiết tướng trí, chẳng bỏ tạp nhiễm, đây là chơn lấy Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu, cũng chơn tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu. Nhưng Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây chẳng theo hai hạnh, vì không hai tướng vậy. Như vậy Tĩnh lự cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa cũng chẳng theo hai hạnh, vì không hai tướng vậy.

Bấy giờ, Phật khen Thiên Đế Thích rằng: Hay thay, hay thay. Như người đã nói. Bát-nhã thâm sâu cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa đều chẳng theo hai hạnh. Vì có sao? Kiêu Thi Ca! Như vậy sáu thứ Ba-la-mật-đa, đều vì không hai tướng vậy.

Kiêu Thi Ca! Các kẻ có muốn khiến Bát-nhã thâm sâu cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa có hai tướng, thời là muốn khiến pháp giới, chơn như, pháp tánh, thật tế, bất tư nghì giới cũng có hai tướng. Vì có sao? Kiêu Thi Ca! Bát-nhã thâm sâu cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa, đều cùng pháp giới cho đến bất tư nghì giới không hai, vì không hai chỗ vậy.

Khi ấy, Thiên Đế Thích lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu thế gian, trời, người, a-tổ-lạc thấy đều nên chí thành lễ bái quanh hữu, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen. Sở dĩ vì sao? Tất cả chúng Bồ-tát Ma-ha-tát đều nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa, tinh siêng tu học, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Bạch Thế Tôn! Như tôi ngồi trên tòa Thiên Đế ở trong điện Thiện Pháp trời Ba mươi ba, vì các thiên chúng tuyên nói Chánh pháp. Khi có vô lượng các Thiên Tử thấy, đi đến chỗ tôi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen, quanh hữu lễ bái chấp tay mà lui. Nếu khi tôi chẳng ở pháp tòa kia, các

thiên tử thấy cũng đến chỗ ấy, dù chẳng thấy tôi như khi tôi ở, cung kính cúng dường, đều nói: Chỗ đây là toà Thiên Đế Thích vì chư thiên thấy thuyết pháp, chúng ta đều nên như thiên chủ có ở, cúng dường quanh hữu mà lui.

Bạch Thế Tôn! Như vậy Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nếu có thơ tả thọ trì đọc tụng, rộng vì hữu tình tuyên nói lưu bố. Phải biết chỗ này hằng có cõi đây và mười phương vô biên thế giới khác, vô lượng vô số trời, rồng, dược-xoa, kiện-đạt-phước, a-tổ-lạc, yết-lộ-trà, khấn-nại-lạc, mạc-hô-lạc-già, người, phi người thấy đều đến nhóm hội, nếu không có kẻ thuyết pháp, vì kính trọng pháp cũng ở chỗ đây cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen lễ bái mà lui. Vì có sao? Vì tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác và chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát, Độc giác, Thanh văn, tất cả hữu tình, có bao nhiêu đồ vui đều nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà được có vậy. Phật Thiết-lợi-la cũng do Bát-nhã Ba-la-mật-đa công đức huân tu thọ cúng dường vậy.

Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu, cùng các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát và sở chứng được nhất thiết tướng trí làm nhân, làm duyên, làm chỗ nương dựa, làm năng dẫn phát. Vậy nên tôi nói: Giả sử Phật Thiết-lợi-la đầy rẫy châu Thiệm Bộ đây lấy làm một phần, thơ tả Bát-nhã Ba-la-mật-đa

thăm sâu như thế lại làm một phần. Trong hai phần đây, ý tôi thà lấy Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế.

Bạch Thế Tôn! Nếu khi tôi đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu đây thọ trì đọc tụng, chính nhớ nghĩ, vì tâm hợp với pháp nên đều chẳng thấy có các tướng sợ hãi. Vì có sao? Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu vô tướng, vô trạng, vô ngôn, vô thuyết. Do Bát-nhã Ba-la-mật-đa vô tướng, vô trạng, vô ngôn, vô thuyết nên Tĩnh lự, Tinh tiến, An nhẫn, Tịnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa nói rộng cho đến nhất thiết tướng trí cũng vô tướng, vô trạng, vô ngôn, vô thuyết.

Bạch Thế Tôn! Nếu Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây có tướng trạng ngôn thuyết, chẳng phải vô tướng trạng ngôn thuyết ấy, chẳng lẽ Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác thấu đạt tất cả pháp vô tướng, vô trạng, vô ngôn, vô thuyết chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, vì các đệ tử nói tất cả pháp vô tướng, vô trạng, vô ngôn, vô thuyết.

Bạch Thế Tôn! Do Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây vô tướng trạng ngôn thuyết, chớ chẳng có tướng trạng ngôn thuyết. Vậy nên Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác thấu đạt tất cả pháp vô tướng, vô trạng, vô ngôn, vô thuyết chứng được Vô thượng Chánh

đẳng Bồ-đề, vì các đệ tử nói tất cả pháp vô tướng, vô trạng, vô ngôn, vô thuyết.

Bạch Thế Tôn! Vậy nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa kham thọ trời, người, a-tổ-lạc thấy đem vô lượng phẩm thượng diệu tràng hoa, cho đến đèn sáng cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen.

Bạch Thế Tôn! Nếu có đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu đây chăm lòng lóng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý, rộng vì hữu tình tuyên nói lưu bố. Hoặc lại thơ tả các báu trau dồi, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen, quyết định chẳng đọa lại trong những nơi địa ngục, bàng sanh, quỷ giới, biên địa quê mùa, chẳng tin Phật pháp, ác kiến; chẳng đọa Thanh văn và Độc giác, tất đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, thường thấy chư Phật, hằng nghe Chánh pháp, chẳng lìa bạn lành, nghiêm tịnh cõi Phật, thành thực hữu tình. Mới từ một nước Phật đến một nước Phật, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn và chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Bạch Thế Tôn! Giả sử Thiết-lợi-la Phật đầy rẫy Tam thiên đại thiên nơi thế giới đây lấy làm một phần, thơ tả Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu lại làm một phần. Trong hai phần này, ý tôi thà lấy Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu.

Vì có sao? Bạch Thế Tôn! Vì tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác và Thiết-lợi-la Phật Tam thiên giới đều từ Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà xuất sanh vậy.

Lại Thiết-lợi-la Phật Tam thiên giới đều do được thể lực Bát-nhã Ba-la-mật-đa công đức huân tu vậy, nên được các trời, người, a-tổ-lạc thấy cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen. Bởi nhân duyên đây, các thiện nam tử thiện nữ nhân cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen Thiết-lợi-la Phật, quyết định chẳng đọa tam ác thú, thường sanh trời người hưởng các giàu vui, tùy tâm sở nguyện cưới pháp Tam thừa mà tới Niết-bàn.

Bạch Thế Tôn! Hoặc thấy Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, hoặc thấy Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu đã tả. Hai công đức đây bình đẳng không khác. Vì có sao? Vì Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu cùng các Đức Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác bình đẳng không hai, không hai chỗ vậy.

Bạch Thế Tôn! Nếu có Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác trụ ba phen chỉ dẫn, vì các hữu tình tuyên nói Chánh pháp, chỗ gọi Khế kinh cho đến Luận nghị. Nếu các thiện nam tử thiện nữ nhân, đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây thọ trì đọc tụng, rộng vì người thuyết, hai công đức đây bình đẳng không khác. Vì có sao? Nếu Như Lai Ứng Chánh Đẳng

Giác hoặc ba phen chỉ dẫn, hoặc đã tuyên thuyết mười hai phần giáo đều nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà xuất sanh vậy.

Bạch Thế Tôn! Nếu mười phương cõi, tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác như cát Căng-già trụ ba phen chỉ dẫn, vì các hữu tình tuyên nói Chánh pháp, chỗ gọi Khế kinh cho đến Luận nghị. Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây, thọ trì đọc tụng, rộng vì người thuyết. Hai công đức đây bình đẳng không khác. Vì có sao? Nếu mười phương cõi tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác như cát Căng-già, hoặc ba phen chỉ dẫn, hoặc đã tuyên thuyết mười hai phần giáo, đều nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà xuất sanh vậy.

Bạch Thế Tôn! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân, đem vô lượng phẩm thượng diệu tràng hoa, cho đến đèn sáng cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen mười phương thế giới, tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác như cát Căng-già. Có các thiện nam tử, thiện nữ nhân thọ tả Bát-nhã Ba-la-mật-đa, cũng đem vô lượng phẩm thượng diệu tràng hoa đồ cúng, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen. Hai công đức đây bình đẳng không khác. Vì có sao? Vì các Đức Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác kia đều nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà xuất sanh vậy.

Bạch Thế Tôn! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý, rộng vì hữu tình tuyên nói lưu bố, kia qua đời sau chẳng đọa địa ngục, bàng sanh, quỷ giới, chẳng đọa Thanh văn và bậc Độc giác. Vì có sao? Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này quyết định sẽ trụ bậc Bất thối chuyển, xa lìa tất cả việc tai hoạn tật dịch khổ não vậy.

Bạch Thế Tôn! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý, thơ tả giải nói, rộng khiến lưu bố, đem vô lượng phẩm thượng diệu đồ cúng, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen, kia định tuyệt hẳn tất cả sợ hãi. Như mắc nợ người sợ hãi chủ nợ, liền bèn gần gũi phụng sự quốc vương, nương thế lực vua được khỏi sợ hãi. Bạch Thế Tôn! Vua dụ Bát-nhã Ba-la-mật-đa, kia mắc nợ người dụ thiện nam tử, thiện nữ nhân thấy, nương cậy Bát-nhã Ba-la-mật-đa được lìa sợ hãi.

Bạch Thế Tôn! Ví như có người nương dựa vua, vì vua nhiếp thọ nên được các người đời cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen. Thiết-lợi-la Phật cũng lại như thế, do được Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây huân tu nên được các trời, người, a-tổ-lạc thấy cúng

dường cung kính, tôn trọng ngợi khen. Bạch Thế Tôn! Vua dụ Bát-nhã Ba-la-mật-đa, Thiết-lợi-la Phật dụ kẻ nương Vua.

Bạch Thế Tôn! Chư Phật đã được Nhất thiết tướng trí cũng nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà được thành tựu. Vậy nên tôi nói giả sử Thiết-lợi-la Phật đầy rẫy Tam thiên giới đây lấy làm một phần, thơ tả Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế lại làm một phần, trong hai phần đây, ý tôi thà lấy Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Vì có sao? Bạch Thế Tôn! Thiết-lợi-la Phật bền chắc hơn Kim cương, đủ các màu sắc và ba mươi hai tướng đại trượng phu, tám mươi tùy hảo trang nghiêm nơi thân, Như Lai mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng, cho đến Như Lai nhất thiết tướng trí, đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà nên xong vậy.

Bạch Thế Tôn! Do sức oai thần Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây nên bố thí thấy năm cũng được tên là Ba-la-mật-đa. Vì có sao? Bạch Thế Tôn! Nếu không Bát-nhã Ba-la-mật-đa thí thấy chẳng thể đến rốt ráo được vậy.

Lại nữa, Bạch Thế Tôn! Nếu Tam thiên đại thiên thế giới đây hoặc các thế giới khác, sở hữu vương đô, thành ấp, xóm làng, trong ấy nếu có thọ

trì đọc tụng, thơ tả giải nói, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, hữu tình chỗ đó chẳng bị tất cả người, phi người thấy làm não hại, chỉ trừ định ác nghiệp đáng chịu. Hữu tình trong đây lần nữa tu học chánh hạnh Tam thừa, tùy kia sở nguyện cho đến mau chứng Tam thừa Niết-bàn. Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế ở Tam thiên đại thiên thế giới đây làm nhiều ích lớn. Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế đủ đại thần lực tùy ở chỗ nào thời là có Phật làm các Phật sự, chỗ gọi lợi vui tất cả hữu tình.

Bạch Thế Tôn! Ví như Đại bửu thần châu vô giá đủ vô lượng thứ thắng diệu oai đức, tùy ở chỗ nào có thần châu đây người và phi người không có não hại. Nếu có nam tử hoặc lại nữ nhân bị quỷ bắt giữ thân tâm khổ não, nếu có cầm thần châu đây đưa cho thấy, do oai lực của châu, quỷ liền bỏ chạy. Bị phải bệnh nóng, hoặc gió, hoặc đàm, hoặc nóng gió đàm tập hợp làm bệnh, nếu có buộc thần châu đây nơi thân, các bệnh như thế không chẳng trừ lành.

Châu đây ở tối, năng làm soi sáng; khi nóng năng làm mát, khi lạnh năng làm ấm. Tùy địa phương chỗ có thần châu đây thời tiết điều hòa, chẳng lạnh chẳng nóng.

Nếu địa phương nào có thần châu đây, rắn độc, bọ cạp thấy không dám nường ở.

Nếu có nam tử hoặc lại nữ nhân bị phải trúng độc đau khổ mê man, nếu có cầm châu đây đưa cho thấy, vì oai thế của châu nên độc tức tiêu diệt.

Nếu các hữu tình thân bị tật hủi, ghẻ dữ, đầy thủng, mắt lòa mù thấy, bệnh mắt, bệnh tai, bệnh mũi, bệnh lưỡi, bệnh hầu, bệnh thân, bệnh các lóng đốt, đeo thần châu đây các bệnh đều lành.

Nếu trong các ao hồ suối giếng, nước bị đục uế, hoặc sắp khô khan, đem châu cho vào, nước liền đầy rẫy, thơm sạch lóng trong, đủ tám công đức.

Nếu đem các thứ áo sắc, màu xanh vàng đỏ trắng, hồng tía Bích lục dệt lẫn tạp, gói thần châu đây cho vào xuống nước, nước theo áo ngũ sắc kia đều đồng sắc ấy.

Như vậy viên ngọc Đại bửu thần châu vô giá oai đức vô biên khen chẳng thể hết. Nếu dựng rương tráp cũng khiến đồ kia đầy đủ trọn nên vô biên oai đức. Nếu rương tráp trống do từng dựng châu, đồ ấy vẫn được nhiều người mến trọng.

Bấy giờ, Khánh Hỷ hỏi Thiên Đế Thích rằng: Thần châu như thế hãy có trên trời hay người cũng có ư? Thiên Đế Thích thưa: Trong người trên trời

đều có châu này. Nếu ở trong người hình nhỏ mà nặng, nếu ở trên trời hình lớn mà nhẹ. Lại châu trong người tướng chẳng đầy đủ, mà ở trên trời tướng châu tròn trặn, thần châu trên trời oai đức thù thắng vô lượng bội số hơn ở nơi người.

Khi ấy, Thiên Đế Thích lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu cũng lại như thế, làm căn bản các đức, năng diệt vô lượng pháp ác bất thiện, tùy ở chỗ nào khiến các hữu tình thân tâm khổ não thấy đều trừ diệt, người, phi người thấy chẳng làm hại được.

Bạch Thế Tôn! Đã nói Đại bửu thần châu vô giá chẳng những dụ nơi Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu, cũng dụ Như Lai nhất thiết tướng trí, cũng dụ Tinh lự Ba-la-mật-đa, cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa. Cũng dụ nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Cũng dụ bốn niệm trụ, nói rộng cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Cũng dụ pháp giới, pháp tánh, pháp trụ, pháp định, chơn như, thật tế, bất tư nghì giới.

Vì có sao? Bạch Thế Tôn! Công đức như thế đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa đại oai thần lực đã dẫn hiển rõ công đức sâu rộng vô lượng vô biên. Thiết-lợi-la Phật do các công đức đã huân tu, nên sau Phật Niết-bàn kham thọ tất cả thế gian, trời,

người, a-tổ-lạc thấy cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen.

Lại nữa, Bạch Thế Tôn! Thiết-lợi-la Phật là cực viên mãn tối thắng thanh tịnh, Bát-nhã Ba-la-mật-đa cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa, nội không cho đến vô tánh tự tánh không, bốn niệm trụ nói rộng cho đến mười tám pháp Phật bất cộng, nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả, dứt hẳn tập khí phền não nối nhau và vô lượng vô biên Phật pháp khác nữa làm chỗ đồ nương, nên sau Phật Niết-bàn kham thọ tất cả thế gian, trời, người, a-tổ-lạc thấy cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen.

Bạch Thế Tôn! Thiết-lợi-la Phật là cực viên mãn tối thắng thanh tịnh công đức trên bửu Ba-la-mật-đa làm chỗ đồ nương, nên kham thọ tất cả thế gian, trời, người, a-tổ-lạc thấy cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen.

Bạch Thế Tôn! Thiết-lợi-la Phật là cực viên mãn tối thắng thanh tịnh không nhiễm không tịnh, không sanh không diệt, không vào không ra, không thêm không bớt, không đến không đi, không động không ngừng, không đây không kia Ba-la-mật-đa làm chỗ đồ nương, nên sau Phật Niết-bàn kham thọ

tất cả thế gian, trời, người, a-tổ-lạc thấy cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen.

Bạch Thế Tôn! Thiết-lợi-la Phật là cực viên mãn tối thắng thanh tịnh các pháp thật tánh Ba-la-mật-đa làm chỗ nương, nên sau Phật Niết-bàn kham thọ tất cả thế gian, trời, người, a-tổ-lạc thấy cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen.

Lại nữa, Bạch Thế Tôn! Thôi Thiết-lợi-la Phật đầy Tam thiên đại thiên thế giới. Giả sử Thiết-lợi-la Phật đầy rẫy mười phương giới đều như cát Căng-già, lấy làm một phần, thơ tả Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế lại làm một phần. Trong hai phần đây, ý tôi thà lấy Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế.

Vì có sao? Bạch Thế Tôn! Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, các Thiết-lợi-la đều nhân Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế mà được sanh vậy. Đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế đã huân tu vậy. Đều là Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế làm chỗ đồ nương nên kham thọ tất cả trời, rồng, dục-xoa, kiện-đạt-phước, a-tổ-lạc, yết-lộ-trà, khẩn-nại-lạc, mạc-hô-lạc-già, người, phi người thấy cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen.

Bạch Thế Tôn! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen

Thiét-lợi-la Phật, trên trời trong người hưởng các giàu vui không có cùng tận. Trong người, chỗ gọi đại tộc Sát-đế-lợi, đại tộc Bà-la-môn, đại tộc Trưởng giả, đại tộc Cư sĩ. Trên trời chỗ gọi trời Bốn đại vương chúng, cho đến trời Tha hóa tự tại. Tức do căn lành thù thắng như thế, đến thân tôi hậu được hết ngần mé khổ.

Bạch Thế Tôn! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân đời Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây, chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng, thơ tả giải nói, suy nghĩ đúng lý. Do đây Bát-nhã Ba-la-mật-đa mau được viên mãn. Bát-nhã Ba-la-mật-đa như vậy được viên mãn, nên lại khiến Tinh lự Ba-la-mật-đa cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa, bốn niệm trụ nói rộng cho đến mười tám pháp Phật bất cộng cũng được viên mãn. Do đây lại năng vượt bậc Thanh văn và bậc Độc giác chứng vào Bồ-tát Chánh tánh ly sanh, năng được Bồ-tát thù thắng thần thông. Cưỡi thần thông đây dạo các cõi Phật; từ một nước Phật đến một nước Phật, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, phát thắng nghĩ, nguyện thọ các loại thân, vì muốn nhiều ích các loại hữu tình vậy. Hoặc làm Chuyển luân vương, hoặc làm các Tiểu vương, hoặc làm Sát-đế-lợi, hoặc làm Bà-la-môn, hoặc làm Tỳ Sa-môn, hoặc làm Thiên Đế Thích, hoặc làm

Phạm vương, hoặc làm các loại khác lợi ích an vui vô lượng hữu tình.

Vậy nên, Bạch Thế Tôn! Tôi đối chỗ chư Phật Thiết-lợi-la chẳng phải chẳng tín thọ, chẳng phải chẳng vui mừng, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen. Nhưng đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu như thế cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen chỗ được công đức rất nhiều hơn kia. Do nhân duyên đây, ý tôi thà lấy Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu.

Bạch Thế Tôn! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế thì là tăng trưởng tất cả Phật pháp, cũng là nhiếp nhận thế gian xuất thế gian giàu vui tự tại. Như vậy đã là cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen Thiết-lợi-la Phật.

Lại nữa, Bạch Thế Tôn! Nếu có muốn được thường thấy Sắc thân, Pháp thân của tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác mười phương vô lượng vô số vô biên thế giới, nên đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu như thế chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý, thơ tả giải nói, rộng khiến lưu bố. Kia thấy hai thứ thân của tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác mười phương thế giới vô lượng vô số vô biên, nên lần tu Bát-nhã

Ba-la-mật-đa khiến mau viên mãn. Khi ấy nên đem pháp tánh tu tập quán Phật tùy niệm.

Bạch Thế Tôn! Pháp tánh có hai: một là hữu vi, hai là vô vi.

Trong đây sao gọi hữu vi pháp tánh? Là trí nội không cho đến trí vô tánh tự tánh không. Trí bốn niệm trụ cho đến trí tám thánh đạo chi, trí ba môn giải thoát; trí Phật mười lực, cho đến trí mười tám pháp Phật bất cộng; trí pháp thiện phi thiện, trí pháp hữu ký vô ký, trí pháp hữu lậu vô lậu, trí pháp hữu vi vô vi, trí pháp thế gian xuất thế gian, trí pháp tạp nhiễm thanh tịnh. Các như thế thấy vô lượng môn trí thấy đều nói tên hữu vi pháp tánh.

Trong đây sao gọi vô vi pháp tánh? Là tất cả pháp vô sanh vô diệt, vô trụ vô dị, vô nhiễm vô tịnh, vô tăng vô giảm, vô tướng vô vi, tự tánh các pháp. Vì sao gọi là tự tánh các pháp? Nghĩa là tất cả pháp vô tánh tự tánh. Như vậy nói tên vô vi pháp tánh.

Bấy giờ, Phật bảo Thiên Đế Thích rằng: Như vậy, như vậy. Như người đã nói. Kiều Thi Ca! Chư Phật quá khứ, vị lai, hiện tại đều nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa đã chứng, sẽ chứng, hiện chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Đệ tử Thanh văn của chư Phật quá khứ, vị lai, hiện tại đều nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa đã được, sẽ được, hiện được quả

Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán. Độc giác quá khứ, vị lai, hiện tại đều nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa đã-sẽ-hiện chứng độc giác Bồ-đề.

Vì có sao? Kiều Thi Ca! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế trong tạng bí mật rộng nói pháp tương ưng Tam thừa vậy. Nhưng đây đã nói đem vô sở đắc mà làm phương tiện vậy, vô tánh vô tướng làm phương tiện vậy, vô sanh vô diệt làm phương tiện vậy, vô nhiễm vô tịnh làm phương tiện vậy, vô tạo vô tác làm phương tiện vậy, vô nhập vô xuất làm phương tiện vậy, vô tăng vô giảm làm phương tiện vậy, vô thủ vô xả làm phương tiện vậy, đã nói như thế đều do thế tục chẳng phải thẳng nghĩa vậy.

Sở dĩ vì sao? Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, chẳng bờ đây, chẳng bờ kia, chẳng đất liền, chẳng giữa dòng, chẳng cao, chẳng thấp, chẳng bình đẳng, chẳng phải chẳng bình đẳng, chẳng có tướng, chẳng không tướng, chẳng thế gian, chẳng xuất thế gian, chẳng có lậu, chẳng không lậu, chẳng hữu vi, chẳng vô vi, chẳng thiện, chẳng phi thiện, chẳng hữu ký, chẳng vô ký, chẳng quá khứ, chẳng vị lai, chẳng hiện tại.

Kiều Thi Ca! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế chẳng cùng pháp Phật, chẳng cùng pháp Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng cùng pháp Độc giác, chẳng cùng pháp Thanh văn, cũng chẳng bỏ pháp dị sanh.

Khi ấy, Thiên Đế Thích lại thừa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế là Đại Ba-la-mật-đa, là Vô thượng Ba-la-mật-đa, là Vô đẳng đẳng Ba-la-mật-đa.

Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế dù biết tất cả hữu tình tâm hành cảnh giới sai khác mà chẳng đắc ngã, chẳng đắc hữu tình cho đến chẳng đắc tri giả, kiến giả. Chẳng đắc sắc cho đến thức. Chẳng đắc nhãn cho đến ý. Chẳng đắc sắc cho đến pháp. Chẳng đắc nhãn thức cho đến ý thức. Chẳng đắc nhãn xúc cho đến ý xúc. Chẳng đắc nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ. Chẳng đắc Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Chẳng đắc nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Chẳng đắc bốn niệm trụ nói rộng cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Chẳng đắc Bồ-đề, chẳng đắc Niết-bàn. Chẳng đắc chư Phật và pháp chư Phật.

Vì có sao? Bạch Thế Tôn! Chẳng phải Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây đối tất cả pháp nương hữu sở đắc mà xuất hiện vậy. Sở dĩ vì sao? Vì Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu đều vô tự tánh, cũng vô sở hữu, cũng bất khả đắc, năng đắc sở đắc và hai chỗ nương tánh tướng đều không, bất khả đắc vậy.

Bấy giờ, Phật bảo Thiên Đế Thích rằng: Như vậy, như vậy. Như người đã nói. Kiền Thi Ca! Các Bồ-tát Ma-ha-tát đem dài tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu hãy chẳng đắc Bồ-tát, hưởng đắc pháp Bồ-tát.

Bấy giờ, Thiên Đế Thích thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Các Bồ-tát Ma-ha-tát vì chỉ hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa hay cũng hành năm Ba-la-mật-đa kia ư?

Phật nói: Kiền Thi Ca! Các Bồ-tát Ma-ha-tát đem vô sở đắc mà làm phương tiện tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa. Nghĩa là các Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bồ thí Ba-la-mật-đa, chẳng đắc Bồ thí Ba-la-mật-đa, chẳng đắc kể thí và kể năng thọ. Khi tu hành Tịnh giới Ba-la-mật-đa, chẳng đắc Tịnh giới Ba-la-mật-đa, chẳng đắc trì giới và kể phạm giới. Cho đến khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng đắc Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng đắc cụ diệu huệ và kể cụ ác huệ.

Lại nữa, Kiền Thi Ca! Các Bồ-tát Ma-ha-tát Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu làm tôn làm dẫn tu hành tất cả Ba-la-mật-đa khiến mau viên mãn. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành bồ thí, Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu làm tôn làm dẫn, sở tu Bồ thí Ba-la-mật-đa không chỗ chấp trước, mau được viên

mãn. Cho đến khi hành bát-nhã, Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sau làm tôn làm dẫn, sở tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa không chỗ chấp trước, mau được viên mãn.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát này đối tất cả pháp đem vô sở đắc mà làm phương tiện tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa nên không chấp trước, khiến sở tu hành mau được viên mãn. Nghĩa là đối sắc vô sở đắc làm phương tiện, cho đến đối nhất thiết tướng trí vô sở đắc làm phương tiện.

Kiều Thi Ca! Như châu Thiệm bộ có bấy nhiêu các cây, nhánh nhóc cọng thân hoa lá quả hạt, dù có nhiều hình sắc chẳng đồng mà bóng nó che đều không sai khác. Như vậy năm Ba-la-mật-đa trước tuy đều có khác mà do Bát-nhã Ba-la-mật-đa nhiếp thọ hồi hướng nhất thiết tướng trí, đem vô sở đắc làm phương tiện nên các tướng sai khác đều bất khả đắc.

Khi ấy, Thiên Đế Thích lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Như vậy Bát-nhã Ba-la-mật-đa trọn nên rộng lớn công đức thù thắng, trọn nên tất cả công đức thù thắng, trọn nên viên mãn công đức thù thắng, trọn nên vô lượng công đức thù thắng, trọn nên vô số công đức thù thắng, trọn nên vô biên công

đức thù thắng, trọn nên vô đẳng đẳng công đức thù thắng.

Bạch Thế Tôn! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân thơ tả thọ trì Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế các báu trau dồi, đem vô lượng phẩm thượng diệu đồ cúng, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen, y kinh đây nói, suy nghĩ đúng lý. Lại có các thiện nam tử, thiện nữ nhân thơ tả Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế, thí người thọ trì, rộng khiến lưu bố. Hai nhóm phước này nhóm nào nhiều hơn?

Phật nói: Kiền Thi Ca! Ta lại hỏi ngươi, cứ tùy ý đáp. Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân theo người thỉnh được Thiết-lợi-la Phật, dựng trong hộp ngọc để trên chỗ cao cả; lại đem vô lượng thượng diệu tràng hoa cho đến đèn sáng, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen. Lại có các thiện nam tử, thiện nữ nhân theo người thỉnh được Thiết-lợi-la Phật chia cho người khác cỡ như hạt cải, khiến kia kính thọ, như pháp an để; lại đem nhiều phẩm thượng diệu tràng hoa cho đến đèn sáng cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen. Nơi ý hiểu sao? Hai nhóm phước đây nhóm nào là hơn?

Thiên Đế Thích thưa: Như tôi hiểu nghĩa Phật đã nói đó, hai nhóm phước đây, kể sau là hơn. Vì có sao? Vì các Đức Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác

quán loại hữu tình nên đổi chỗ Thiết-lợi-la chư Phật cúng dường cung kính mà được đắc độ. Khi sắp vào Niết-bàn, mới dùng sức Kim cương dụ tam-ma-địa đập nát thân Kim cương khiến như hạt cải. Lại đem đại bi nguyện lực sâu rộng gia trì Thiết-lợi-la Phật như thế, khiến đổi Như Lai sau vào Niết-bàn, có được một hạt lượng bằng hạt cải, cúng dường cung kính được phước vô biên, ở trong trời người hưởng nhiều giàu vui, cho đến tối hậu được hết ngăn mé khổ. Vậy nên kẻ chia cho người phước ấy là hơn.

Bấy giờ, Phật bảo Thiên Đế Thích rằng: Hay thay, hay thay. Như người đã nói. Kiền Thi Ca! Với Bát-nhã Ba-la-mật-đa này cũng lại như vậy. Nếu tự thọ trì, thí người lưu bố, hai nhóm phước đây kẻ sau là nhiều. Vì có sao? Bởi kẻ thí người năng cho vô lượng vô biên hữu tình được vui pháp hỷ vậy.

Lại nữa, Kiền Thi Ca! Nếu có đổi Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu đây nghĩa thú đã nói, như thật vì người phân biệt giải nói, khiến được chính hiểu, chỗ được nhóm phước lại hơn công đức thí người lưu bố nhiều gấp trăm ngàn.

Kiền Thi Ca! Kính Pháp sư này phải như kính Phật, cũng như tương tự Phật, tôn trọng kẻ đại trí đồng phạm hạnh.

Vì có sao? Kiều Thi Ca! Phải biết Bát-nhã Ba-la-mật-đa tức là chư Phật, phải biết chư Phật tức là Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Phải biết Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng khác chư Phật, phải biết chư Phật chẳng khác Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Sở dĩ vì sao? Chư Phật ba đời đều nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa tinh siêng tu học chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Hoặc các Thanh văn, Độc giác chứng tánh kẻ tu phạm hạnh cũng nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa tinh siêng tu học được quả Thanh văn, Độc giác Bồ-đề. Bồ-tát chứng tánh bồ-đặc-già-la cũng nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa tinh siêng tu học, vượt các Thanh văn và bậc Độc giác chứng vào Bồ-tát chánh tánh ly sanh, lần nữa tu hành các hạnh Bồ-tát được trụ bậc Bất thối chuyển.

Vì vậy, nên Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân muốn được hiện tiền cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn, viết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu như thế, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen.

Kiều Thi Ca! Ta xem nghĩa này khi mới thành Phật, khởi suy nghĩ đây: Ta nương ai trụ? Ai kham thọ Ta cúng dường cung kính? Khi khởi nghĩ này đều chẳng thấy có các thiên ma phạm và các thế gian người, phi người thấy cùng Ta ngang hàng, huống là có hơn.

Lại tự suy nghĩ: Ta nương pháp đây đã chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, pháp đây thấm sâu màu nhiệm vắng lặng. Ta phải nương lại pháp đây mà trụ, cúng dường cung kính, chỗ gọi Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Kiều Thi Ca! Ta đã thành Phật vẫn nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa cúng dường cung kính, hướng các thiện nam tử, thiện nữ nhân muốn cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề mà chẳng nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa thấm sâu đây tinh siêng tu học, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen.

Vì có sao? Kiều Thi Ca! Bát-nhã Ba-la-mật-đa thấm sâu năng sanh chúng Bồ-tát Ma-ha-tát. Từ chúng Bồ-tát Ma-ha-tát đây sanh các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, nương các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác Thanh văn, Độc giác mới được sanh vậy.

Vì vậy, nên Kiều Thi Ca! Hoặc Bồ-tát thừa, hoặc Độc giác thừa, hoặc Thanh văn thừa, các thiện nam tử, thiện nữ nhân đều đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa nên siêng tu học, đem vô lượng phẩm thượng diệu tràng hoa cho đến đèn sáng cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen.

--- o0o ---